

Yer Şekilleri — Deneme

KPSS AI Coach · 21.09.2026 · 6 soru

I. Britanya'da çevre bakanlığı, 600 metrenin üzerindeki karaları bu sınıfta değerlendirir. II. Dünya üzerinde bu alanlarda yaşayan insanların oranı yaklaşık %10'dur. III. Dünyanın en yüksek örneği olan Everest Tepesi 8.850 metreye ulaşır.

1. Yukarıdakilerden hangileri dağlarla ilgili bilgiler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yer şekilleri ve su varlıklarıyla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Türkiye'nin en büyük gölünün Van Gölü olması
- B) Türkiye'nin en yüksek dağının Doğu Anadolu'daki Ağrı Dağı olması
- C) Sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsuyun Kızılırmak olması
- D) Marmara Denizi'nin bütünüyle Türkiye sınırları içinde yer alması
- E) Türkiye'nin en yüksek dağının 8.850 metreye ulaşması

3. I. Van Gölü Türkiye'nin en büyük gölüdür. II. Kızılırmak, Türkiye sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsudur. III. Ağrı Dağı, Türkiye'nin en yüksek dağdır. Yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. I. Türkiye, Kuzey Yarım Küre ile Doğu Yarım Küre'de yer alır. II. Türkiye'nin en büyük gölü Van Gölü'dür. III. Türkiye'nin sınırları içinde doğan ve denize dökülen en uzun akarsu Kızılırmak'tır. Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin coğrafi konumuna ve yer şekilleriyle ilişkili özelliklerine örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Aşağıdakilerden hangisi yanardağların lavlarının kaynağı olarak gösterilir?

- A)** Magma
- B)** Lav
- C)** Manto
- D)** Kayaç
- E)** Çekirdek

Wegener'in açıklamasına göre günümüzde birbirinden uzak kıtalar geçmişte tek bir kara kütesinin parçalarıydı. Bu kara kütesinin parçalanıp ayrılması, kıtaların bugünkü dağılışının temel açıklaması olarak verilmiştir.

6. Buna göre bu açıklamanın aşağıdaki kavramlardan hangisiyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir?

- A)** Pangea kavramıyla
- B)** Tetis Denizi kavramıyla
- C)** Standart atmosfer basıncıyla
- D)** Bağıl nem kavramıyla
- E)** Sismograf kavramıyla

Cevap Anahtarı

1. E

2. E

3. E

4. E

5. A

6. A

Çözümler

1. Üç öncül de dağlarla ilgilidir: I tanım ölçütünü, II dağlık bölgelerde yaşayan nüfus oranını, III ise en yüksek dağ örneğini verir. Güçlü çeldirici olan I ve II, Everest Tepesi'ne ilişkin somut yüksekliği dışarıda bıraktığı için eksiktir.
2. A, B, C ve D kaynaklardaki Türkiye bilgileriyle uyumludur. E seçeneğindeki 8.850 metre değeri Everest Tepesi'ne aittir; Türkiye'nin en yüksek dağı olan Ağrı Dağı yaklaşık 5.137 metredir. Güçlü çeldirici B doğrudur; çünkü hem dağın adı hem de bulunduğu bölge kaynakta açıkça verilmiştir.
3. Kaynaklara göre Van Gölü Türkiye'nin en büyük gölü, Kızılırmak Türkiye sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsu ve Ağrı Dağı Türkiye'nin en yüksek dağıdır. Bu nedenle üç yargı da doğrudur. En güçlü çeldirici, Kızılırmak ile ilgili olan II'yi dışarıda bırakan seçeneklerdir; ancak kaynak açık biçimde bu bilgiyi vermektedir.
4. I, II ve III doğru ifadelerdir; Türkiye'nin yarımküre konumu, en büyük gölünün Van Gölü olması ve sınırları içinde doğup denize dökülen en uzun akarsuyunun Kızılırmak olması kaynaklarda açıkça verilmiştir. En güçlü çeldirici D'dir; ancak II ve III doğru olsa da I'in de doğru olması nedeniyle seçenek eksik kalır.
5. Yanardağların lavlarının kaynağı magma adlı çok sıcak kütledir. Lav, yüzeye çıkan ergimiş maddelerdir; manto ise daha geniş bir iç yapı katmanını ifade eder. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü magma ile manto aynı iç yapı alanında düşünülür, ancak lavın doğrudan kaynağı magma olarak verilmektedir.
6. Tek bir kara kütesinin parçalanarak kıtaların bugünkü konumlarına ulaşması Pangea kavramıyla açıklanır. Tetis Denizi tortullanma ortamını, sismograf ise deprem ölçümünü ifade eder; atmosferik kavramlar da bu süreçle ilgili değildir.